

Samen opleiden in tijden van corona

“Op een andere golflengte”

‘Elk nadeel heb se voordeel’ en dat is in de afgelopen coronamaanden zeker op het gebied van samen opleiden ondubbelzinnig gebleken. Overal in het land is volop van de nood een deugd gemaakt. Overschakelen op afstandsonderwijs heeft vele grenzen verlegd. Meestal digitaal, via het internet. Maar ook andere media zijn ingezet. Zo hebben studenten die stage lopen in het praktijkonderwijs in Almere hun competentie kunnen bewijzen via ... de radio.

Laura Dekker is schoolopleider bij PrO Almere, een school voor praktijkonderwijs met drie vestigingen van elk 200 à 250 leerlingen. Verdeeld over die locaties lopen jaarlijks zo’n twintig studenten stage. Voor het merendeel komen die van lerarenopleidingen in diverse disciplines: Nederlands, economie, maar ook talen als Engels, Frans en Spaans. Het aantal pabo-studenten is klein, moet Dekker tot haar spijt constateren: “Vaak zijn er al vaste afspraken met basisscholen die een stage bij ons in de weg staan, maar het komt ook voort uit onwetendheid: het is niet algemeen bekend dat je met een pabo-diploma ook bij ons les kunt geven.” En dat is heel erg jammer voor die studenten, want juist in het praktijkonderwijs kunnen ze als leerkracht bij uitstek hun creatieve ei kwijt, zo kan Dekker niet genoeg benadrukken: “We kennen immers geen eindtermen, dus het onderwijs laat erg veel ruimte voor flexibiliteit en creativiteit. Natuurlijk, onze leerlingen kunnen van alles en nog wat niet, maar je kunt hier altijd op zoek gaan naar wat wél kan – en dat is heel veel!”

Hoe hebben jullie het onderwijs de afgelopen tijd vormgegeven?

“We onderscheiden drie bouwen, en elke bouw heeft een vast docententeam. Elk team heeft gekeken naar wat mogelijk was en heeft online weektaken voor de leerlingen opgesteld. Wat daarbij enorm geholpen heeft, is dat we al ruim vóór de corona-uitbraak bezig waren het onderwijs te digitaliseren. Voor Nederlands gold dat voor bijna alle lessen, voor rekenen ongeveer voor de helft. Zelfs praktijkvakken als logistiek waren al gedeeltelijk gedigitaliseerd. Dus er lag al heel veel klaar.”

Wat was de rol van de studenten die bij jullie stage liepen?

“Onze studenten zijn stuk voor stuk gekoppeld aan een zogenoemde ‘werkmeester’: een docent met wie ze gedurende de hele stage meelopen. De eerste opdracht voor elk koppel was om na te gaan hoe ze elkaar konden ondersteunen. Voor de studenten kwam dat voor een groot deel neer op het verder ontwikkelen van de digitale lessenspakketten die er al lagen. Maar ze hebben bijvoorbeeld ook het werk van de leerlingen nagekeken. Daarnaast hebben studenten die stage liepen in de entreeklas – waar leerlingen van 16 jaar en ouder een mbo-diploma niveau 1 kunnen halen en die vlak voor hun examen zaten – met hun leerlingen 1-op-1 de competentie ‘Spreken en gesprekken’ geoefend. Dat kon namelijk prima door middel van videobellen via Teams.”

Maar studenten hebben ook via de radio blij van hun kunnen gegeven. Hoe heb je dat voor elkaar gekregen?

“Dat is niet alleen mijn verdienste geweest, maar vooral die van mijn collega Marc Rombout, bij ons op school een ‘leermeester’: degene die alle werkmeesters op een vestiging begeleidt. Marc verzorgt al jaren het programma ‘Pro Radio’ op de lokale zender hier in Almere: met, voor en door leerlingen van Pro Almere. Toen onze ontwikkelmiddag – waar leermeesters en studenten van gedachten wisselen – van 13 mei jl. door de corona-perikelen niet door kon gaan, kwam Marc op het idee om studenten over hun ervaringen te laten vertellen op de *radio*. Op die manier konden ze meteen blij geven van de competentie ‘Omgaan met de omgeving’! Want net zoals dat voor schriftelijke verslaglegging geldt, moesten ze heel goed opletten dat ze de privacy van leerlingen niet schonden, door in het vuur van hun betoog namen te noemen bijvoorbeeld. In totaal heb ik zeven studenten voor Pro Radio mogen interviewen – de andere dertien waren namelijk al klaar met hun stage. Je kunt hun ervaringen overigens beluisteren op www.proalmere.nl.”

Wat waren die ervaringen grosso modo?

“We hebben de studenten van tevoren gebriefd op vier punten: wat hun succesmomenten waren van *vóór* de coronacrisis, hun succesmomenten *tijdens* de crisis, wat ze eigenlijk van Pro Almere als stageschool vinden en of ze een verzoeknummer wilden kiezen dat ter afsluiting van hun bijdrage gedraaid kon worden. Over die succesmomenten: ze waren zich er vooral bewust van geworden dat ze, toen ze nog fysiek voor de klas stonden, hun succes vooral afmaten aan hun eigen gevoel over een bepaalde les. Maar sinds ze met digitaal afstandsonderwijs 1-op-1 direct feedback van leerlingen gekregen hebben, weten ze pas écht of het goed was! Over onze school waren ze zonder uitzondering heel positief. Het had ze vooral zo getroffen dat iedereen zo lief voor elkaar is: docenten onderling en leerlingen onderling maar ook docenten en leerlingen voor elkaar. Ook noemden ze de oplossingsgerichtheid, zeker ook die van de leerlingen. Dat had de studenten erg geholpen bij het maken van de lessen: de leerlingen konden heel goed – en *lief* dus – aangeven hoe die lessen aangepast zouden kunnen worden om ze beter te laten aansluiten bij hun leerniveau en hun belevingswereld. Overigens gebruiken we de radiofragmenten ook nog op een andere manier: onze orthopedagogen laten ze aan ouders horen om het negatieve beeld dat die ouders soms hebben van het praktijkonderwijs bij te stellen.”

En die verzoeknummers?

“Ik moet eerlijk bekennen dat die mij niet erg bekend voor kwamen, hou me ten goede ... Nee, Bach zat er zeker niet bij, haha.”